

ЗАКОН
О ПОСРЕДОВАЊУ У ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРАВИМА ЗА ВРИЈЕМЕ
НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

("Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 102/2012, 94/2019 и 112/2023)

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се послови у области запошљавања, посредовање у запошљавању, носиоци функције посредовања у запошљавању, запошљавање на јавним радовима, осигурање за случај незапослености, права незапослених лица и услови за њихово остваривање, те друга питања од значаја за организовано запошљавање у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2

(1) Народна скупштина Републике Српске на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада) доноси Стратегију запошљавања у Републици Српској.

(2) Ради спровођења Стратегије из става 1. овог члана, Влада доноси Акциони план за запошљавање у Републици Српској.

(3) У складу са Акционим планом из става 2. овог члана, Завод за запошљавање Републике Српске (у даљем тексту: Завод) доноси Програм за запошљавање у Републици Српској.

Члан 3

Послови у области запошљавања су:

- а) посредовање у запошљавању,
- б) јавно обавјештавање о могућностима и условима запошљавања,
- в) професионална оријентација и савјетовање о планирању каријере,
- г) стручно оспособљавање и припрема за запошљавање,
- д) спровођење мјера активне политике запошљавања,
- ђ) издавање дозвола за рад странцу и лицу без држављанства, у складу са законом којим се уређује запошљавање странаца и лица без држављанства,
- е) спровођење других послова усмјерених на повећање запослености, односно смањење незапослености у складу са овим законом и прописима који се доносе у складу са овим законом.

Члан 4

(1) Незапосленим лицем, у смислу овог закона, сматра се лице пријављено на евиденцију Завода, старости од 15 до 65 година, способно или ограничено способно за рад које није у радном односу, активно тражи посао и расположиво је за рад.

(2) Незапослено лице активно тражи запослење ако испуњава обавезе по овом закону и индивидуалном плану запошљавања који сачињава Завод.

(3) Незапослено лице расположиво је за рад ако се одазива на сваки позив Завода ради припреме за запошљавање и посредовање у запошљавању, уколико није објективно спријечено да прихвати понуђено запослење и рад.

(4) Под објективним околностима које незапослено лице могу да спријече да прихвати понуђено запослење и рад нарочито се сматрају: привремена спријеченост за рад због повреде или болести, брига о болесном члану породичног домаћинства, удаљеност мјеста рада од пребивалишта радника, неодговарајуће квалификације за рад и друго.

(5) Лицем које активно тражи запослење, у смислу овог закона, сматра се и запослено лице које тражи промјену запослења у складу са својом стручном спремом.

(6) Незапосленим лицем, у смислу овог закона, не сматра се ученик, редовни студент, носилац комерцијалног пољопривредног газдинства у складу са прописима којима се уређује област пољопривреде, пензионисана лица, лица којима права из радног односа мирују и власник или сувласник више од 51% удјела у правном субјекту који обавља профитну дјелатност.

Члан 5

(1) У примјени овог закона, других прописа и аката Завода и других организација које обављају одређене послове запошљавања, ниједно лице не може бити дискриминисано због: расе, боје коже, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења и одређења, етничке или социјалне припадности или поријекла, имовног стања, чланства или нечланства у синдикату, политичкој организацији или удружењу, као и стања физичког или менталног здравља, ако услови посла то дозвољавају, или било кој е друге околности која није у складу са принципом равноправности грађана пред законом.

(2) Сви су равноправни у процесу запошљавања по основу пола.

(3) У супротности је са овим законом свака дискриминација заснована на полу у процесу запошљавања, отвореног огласа и поступка попуне слободних радних мјеста:

а) дискриминацијом по основу пола не сматрају се норме, критеријуми или пракса које је могуће објективно оправдати постизањем законитог циља, пропорционално предузетим нужним и оправданим мјерама и

б) дозвољено је успостављање специјалних мјера у циљу промовисања једнакости и равноправности полова и елиминације постојеће неравноправности, односно заштите полова по основу биолошког одређења.

II - НОСИОЦИ ФУНКЦИЈЕ ПОСРЕДОВАЊА У ЗАПОШЉАВАЊУ

Члан 6

Јавна овлашћења, као и организационе, стручне и друге послове у области запошљавања у Републици прописане овим законом обавља Завод.

Члан 7

- (1) Завод је јавна установа основана у складу са законом.
- (2) Оснивач Завода је Влада.
- (3) Статутом и правилником о унутрашњој организацији Завода ближе се уређују послови Завода, организација рада и друга питања од значаја за рад Завода.

Члан 8

Органи Завода су: Управни одбор и директор.

Члан 9

Управни одбор Завода (у даљем тексту: Управни одбор) има пет чланова, укључујући и предсједника одбора, од којих три члана именује оснивач на основу поступка јавне конкуренције, водећи рачуна о равноправној заступљености полова, а по једног члана именују репрезентативни синдикати и репрезентативне организације послодаваца организоване на нивоу Републике.

Трајање мандата и друга питања у вези са радом Управног одбора ближе се уређују Статутом Завода.

Члан 10

Управни одбор:

- а) доноси Статут Завода уз сагласност Владе,
- б) одлучује о пословању Завода,
- в) разматра и усваја извјештај о пословању и годишњи обрачун Завода,
- г) доноси програм рада и финансијски план Завода,
- д) одлучује о коришћењу средстава, у складу са законом и Статутом Завода и
- ђ) врши и друге послове утврђене актом о оснивању и Статутом Завода.

Члан 11

- (1) Директор руководи радом Завода, представља и заступа Завод и одговоран је за законитост његовог рада.

(2) Директора Завода именује и разрјешава оснивач на мандат од четири године уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције.

(3) Услови за директора утврђују се Статутом Завода.

Члан 12

(1) Послови Завода финансирају се из доприноса за осигурање од незапослености, које плаћају запослена лица, као и из других средстава кој е оствари Завод, у складу са законом.

(2) Завод не може наплаћивати накнаду за услуге које, у складу са овим законом, пружа незапосленим и другим лицима, послодавцима и другим правним и физичким лици ма.

Члан 13

(1) Послове запошљавања који се односе на посредовање у запошљавању, савјетовање за избор занимања и оспособљавање и припрему за запошљавање, поред Завода, обављају и правна лица као привредна друштва и физичка лица као предузетници (у даљем тексту: Агенција) који испуњавају услове за обављање тих послова.

(2) Министар рада и борачкоинвалидске заштите (у даљем тексту: министар) правилником прописује услове за обављање послова посредовања у запошљавању, у смислу става 1. овог члана.

(3) Министар доноси рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању.

(4) Рјешење из става 3. овог члана је коначно и против истог се може покренути управни спор.

(5) Министарство рада и борачкоинвалидске заштите (у даљем тексту: Министарство) води Регистар правних и физичких лица којима је издато рјешење из става 3. овог члана.

Члан 13а

(1) Агенција је дужна да:

а) послове посредовања у запошљавању врши у складу са овим законом и другим прописима којима се уређује пословање правних лица,

б) обавијести Министарство о свим околностима које могу да утичу на испуњавање услова за обављање послова посредовања у запошљавању, у року од 15 дана од дана настанка тих околности,

в) обавијести Министарство о престанку обављања дјелатности посредовања у запошљавању, у року од осам дана од дана престанка обављања дјелатности.

(2) Министар, по захтјеву Агенције, по пријави надлежног инспектора или по службеној дужности, у случајевима непоштовања обавеза из става 1. овог члана, доноси рјешење којим се укида рјешење из члана 13. став 3. овог закона и брише Агенцију из Регистра правних и

физичких лица којима је издато рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 14

(1) Агенција се региструје код надлежног органа у складу са законом.

(2) Агенције не могу од незапослених лица наплаћивати накнаду за услуге које им пружају, осим ако је ријеч о услугама посредовања ради промјене запослења.

Члан 15

(1) Завод и Агенције сарађују у интересу незапосленог лица и послодавца, ради обављања послова посредовања у запошљавању.

(2) Начин и обим сарадње из става 1. овог члана регулишу се споразумом.

(3) Сарадњу у смислу става 1. овог члана прати заједничка комисија, која има пет чланова и коју именује министар од представника Министарства, Завода, већинског репрезентативног синдиката, већинске репрезентативне организације послодаваца и Агенција.

III - ПОСЛОВИ ПОСРЕДОВАЊА У ЗАПОШЉАВАЊУ

Члан 16

(1) Посредовањем у запошљавању, у смислу овог закона, сматрају се активности и мјере које се спроводе у циљу запошљавања незапослених лица.

(2) Посредовањем, у смислу овог закона, сматра се и успостављање непосредне везе између послодавца и запосленог лица које тражи промјену запослења.

(3) У посредовању у запошљавању Завод дјелује непристрасно у односу на незапослена лица и послодавце.

(4) Директор Завода доноси упутство којим уређује поступак посредовања у запошљавању.

Члан 17

(1) Завод прати стање на тржишту рада, прикупља податке од послодаваца о потребама за радницима и обавјештава јавност и заинтересована лица о могућностима и условима за заснивање радног односа са радницима одређених стручних квалификација.

(2) Послодавац доставља Заводу пријаву о потреби за радницима и извјештај о запослењу радника. Завод је дужан да најдаље у року од три дана од дана достављања пријаве потребу

за радницима огласи на огласној табли и интернет адреси Завода, а ако послодавац захтијева, и у средствима јавног информисања доступним грађанима у Републици.

(3) Уколико послодавац запосли лице са евиденције незапослених без посредовања Завода, дужан је у року од седам дана да Заводу достави извјештај о запослењу радника.

Члан 18

(1) Послодавац може захтијевати да му Завод, умјесто јавног објављивања потребе за радницима, непосредно понуди избор кандидата за заснивање радног односа.

(2) Ако на евиденцији Завода постоје и незапослена лица и запослена лица која траже промјену запослења, која подједнако испуњавају услове за заснивање радног односа које је одредио послодавац, Завод ће послодавцу приоритетно предложити незапослено лице.

(3) Послодавац самостално одлучује о избору кандидата за заснивање радног односа, између оних које је понудио Завод или Агенција и других кандидата који су се непосредним путем обратили послодавцу ради заснивања радног односа.

Члан 19

(1) Након сазнања о могућностима запошљавања једног или више радника, Завод ће непосредним путем о томе информисати незапослена и друга заинтересована лица о условима и могућностима запошљавања.

(2) Незапослено лице дужно је да се и само ангажује на тражењу запослења и да у томе сарађује са Заводом, који ће му пружити стручну помоћ и према потреби успоставити контакт са заинтересованим послодавцем.

(3) Министар правилником уређује активности Завода и незапосленог лица у тражењу посла.

Члан 20

(1) Савјетовањем о избору занимања (професионално усмјеравање), у смислу овог закона, сматрају се индивидуалне и групне консултације стручних радника Завода са ученицима у основним и средњим школама завршних разреда о избору занимања, незапосленим лицима и лицима која траже промјену запослења, о условима и могућностима избора врсте посла, на основу њихових личних жеља, предвиђености и радне оспособљености.

(2) Групне консултације у смислу става 1. овог члана Завод спроводи као организовану активност, при чему се незапослена лица групишу према стручним квалификацијама, односно занимањима.

(3) Према потреби, за обављање ових послова Завод може ангажовати и одговарајућу стручну организацију или стручна лица која не раде стално у Заводу.

Члан 21

(1) Под стручним оспособљавањем и припремом за запошљавање, у смислу овог закона, подразумијевају се мјере којима се незапосленом лицу пружа могућност да, према посебном програму, стекне неопходна знања за рад на одређеним пословима и за руковање средствима рада и средствима заштите на раду, као и преквалификација у оним случајевима када се раднику не може обезбиједити посао у његовом стручном звању, али постоји могућност да заснује радни однос на пословима оних занимања која се траже на тржишту рада.

(2) Стручно оспособљавање и припрему за запошљавање организује и финансира Завод самостално или у сарадњи са образовним установама, организацијама за заштиту на раду, Фондом за пензијско и инвалидско осигурање и Фондом за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида.

(3) Завод сарађује са послодавцима у организовању и спровођењу програма оспособљавања, преквалификације и доквалификације радника и њиховог прилагођавања новим технологијама у процесу рада.

Члан 22

(1) Завод може учествовати у финансирању програма запошљавања које му понуде послодавци, под условом да се тим програмима утврди обавеза заснивања радног односа у трајању најмање 12 мјесеци, за одређени број радника са евиденције незапослених лица.

(2) Послодавац чију понуду за учешће у финансирању програма запошљавања прихвати Завод дужан је да одобрена средства употреби искључиво за отварање нових радних мјеста, односно за повећање броја запослених.

(3) Услови под којима се дају средства и ближа намјена тих средстава уређују се уговором између Завода и послодавца.

Члан 23

(1) Завод учествује у реализацији програма запошљавања који финансира Република, а може учествовати у реализацији програма који финансирају надлежни органи Босне и Херцеговине, друге државе, као и домаће или међународне организације и други донатори.

(1а) Агенције могу учествовати у реализацији програма из става 1. овог члана.

(2) Услови и начин учешћа Завода и Агенција у реализацији програма из става 1. овог члана уређуј у се уговором са органом, односно организацијом која финансира програм.

Члан 24

(1) Завод може учествовати у финансирању програма преквалификације и доквалификације радника за чијим је радом престала потреба, ако се тим радницима обезбјеђује закључивање уговора о раду у трајању најмање 12 мјесеци.

(2) Учешће Завода у финансирању програма из става 1. овог члана уређује се уговором са послодавцем који ће запослити раднике након извршене преквалификације или доквалификације.

Члан 25

(1) Завод, самостално и у сарадњи са другим надлежним органима и организацијама, истражује тржиште рада и на основу тога усмјерава своје активности, публикује информације о стању и појавама од значаја за остваривање политике запошљавања и на друге начине обавјештава јавност о својим активностима.

(2) У остваривању својих задатака и обављању послова одређених овим законом, Завод остварује сарадњу и размјењује информације о стању и појавама на тржишту рада са одговарајућим службама за запошљавање у Федерацији Босне и Херцеговине и Дистрикту Брчко, као и са службама запошљавања заинтересованих сусједних и других земаља.

(3) Завод успоставља сарадњу са стручним и научним институцијама и другим организацијама које се баве запошљавањем у сусједним и другим земљама.

Члан 26

У циљу добијања одговарајућих статистичких података од интереса за Републику у области запошљавања, Завод може, на захтјев Министарства или по својој иницијативи, вршити периодична анкетања на тржишту рада, и у том циљу сарађивати са заводима за статистику, синдикатима, удружењима послодаваца, удружењима грађана, фондовима и другим органима и организацијама заинтересованим за послове запошљавања.

IV - ЗАПОШЉАВАЊЕ НА ЈАВНИМ РАДОВИМА

Члан 27

Јавни радови су, у смислу овог закона, радови:

- а) у социјалним, хуманитарним, културним и другим дјелатностима,
- б) на одржавању и обнављању јавне инфраструктуре,
- в) на одржавању и заштити животне средине и природе и
- г) од општег интереса који не спадају у редовну дјелатност јавног предузећа, односно јавно предузеће није у могућности да их обави.

Члан 28

(1) Одлуку о организовању и спровођењу јавних радова од интереса за Републику доноси Влада.

(2) Одлуку о организовању и спровођењу јавних радова од интереса за јединицу локалне самоуправе доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 29

(1) Влада за организовање и спровођење јавних радова од интереса за Републику упућује јавни позив.

(2) Надлежни орган јединице локалне самоуправа за организовање и спровођење јавних радова од интереса за јединицу локалне самоуправе упућује јавни позив.

Члан 30

Средства за организовање и спровођење јавних радова обезбеђују се из буџета Републике, односно јединице локалне самоуправе, као и из поклоне, донација, легата, кредита и других средстава обезбијеђених за ову намјену.

Члан 31

(1) У складу са уговором који закључују орган који доноси одлуку о организовању и спровођењу јавних радова и послодавац, Завод и Агенције одређују незапослено лице из својих евиденција за обављање посла код послодавца.

(2) Предност код одређивања учешћа запошљавања на јавним радовима имају:

- а) корисници новчане накнаде,
- б) лица која дуже чекају на запослење,
- в) лица старија од 50 година живота,
- г) жене и
- д) лица у стању социјалне потребе, у складу са законом.

Члан 32

Послодавац који изводи јавне радове, на основу властитог избора, закључује са незапосленим лицем којег упути Завод и Агенције уговор о раду на одређено вријеме.

V - ОСИГУРАЊЕ ЗА СЛУЧАЈ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Члан 33

Осигурањем за случај незапослености, у смислу овог закона, сматра се учешће запослених лица, републичких и других органа и организација у обезбјеђивању средстава за остваривање права по основу незапослености, у складу са овим законом.

Члан 34

(1) За случај незапослености, обавезно су код Завода осигурана лица у радном односу у обиму и на начин утврђен прописима којим се уређује област доприноса.

(2) Средства за ostvarивање права из обавезног осигурања за случај незапослености обезбјеђују се из доприноса које плаћају лица у радном односу, као и намјенских средстава која обезбјеђују републички органи и други органи и организације, у складу са законом.

VI - ПРАВА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Члан 35

(1) Свако лице које се пријави Заводу ради тражења запослења има право на информисање о могућностима и условима запошљавања, на посредовање у запошљавању, на савјетовање о избору занимања и на стручно оспособљавање и припрему за запошљавање.

(2) *(брисано)*

Члан 36

(1) Незапослено лице којем је у смислу прописа о раду престао радни однос без његовог захтјева, сагласности или кривице, а које је провело најмање осам мјесеци непрекидно у осигурању од незапослености у посљедњих 12 мјесеци, или 12 мјесеци са прекидима у осигурању од незапослености у посљедњих 18 мјесеци, има право на:

а) новчану накнаду,

б) здравствено осигурање и

в) пензијско и инвалидско осигурање.

(2) Право из става 1. овог члана, под истим условима, припада и лицу које је трајно престало да обавља самосталну дјелатност у складу са прописима којима је уређена област пензијско-инвалидског осигурања и област доприноса и одјавило се са обавезних видова осигурања.

(3) Прекидом осигурања од незапослености, у смислу става 1. овог члана, не сматра се прекид осигурања од незапослености краћи од 30 дана.

(4) Радник остварује права из става 1. овог члана и у случају када једнострано откаже уговор послодавцу због неисплаћених плата или доприноса у периоду дужем од три мјесеца.

Члан 37

Поред права из члана 36. став 1. овог закона, незапосленом лицу из члана 4. овог закона припада право на пензијско и инвалидско осигурање у трајању до три године, рачунајући од дана подношења захтјева, уколико ће са тим стажом осигурања и временом provedеним у осигурању стећи услове за старосну пензију који се односе на минимум стажа осигурања.

Члан 38

(1) Права из члана 36. став 1. овог закона незапослено лице може остварити под условом да је за вријеме прописаног минималног трајања осигурања уплаћен допринос за осигурање од незапослености, у складу са прописима којима се уређују доприноси.

(2) Права из чл. 35. и 36. овог закона остварује и страни држављанин и лице без држављанства под условима прописаним овим законом и прописима којима се уређује запошљавање страних држављана и лица без држављанства.

(3) Новчана накнада незапосленом лицу припада од првог дана од дана престанка радног односа, ако се пријави на евиденцију и поднесе захтјев Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

(4) Незапосленом лицу које поднесе захтјев за остваривање права из члана 36. став 1. овог закона, по истеку рока од 30 дана, новчана накнада припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.

(5) Право на новчану накнаду нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на новчану накнаду припадало у складу са овим законом.

Члан 39

(1) Права из члана 36. став 1. овог закона остварују се за период у зависности од дужине provedеног времена у осигурању од незапослености:

- а) до навршених 12 мјесеци - мјесец дана,
- б) од годину дана до навршене двије године - два мјесеца,
- в) од двије године до навршених пет година - три мјесеца,
- г) од пет година до навршених десет година - шест мјесеци,
- д) од десет година до навршених 20 година - девет мјесеци,
- ђ) од 20 година до навршених 30 година - 12 мјесеци,
- е) од 30 година до навршених 35 година - 15 мјесеци,
- ж) преко 35 година - 18 мјесеца.

(2) Код поновног остваривања права на новчану накнаду у стаж осигурања се урачунава само стаж осигурања који је незапослено лице остварило после примања посљедње новчане накнаде.

Члан 40

(1) Ако незапослено лице прије истека рока из члана 39. овог закона заснује радни однос или оствари право на накнаду плате по било ком основу, обуставља му се исплата новчане накнаде и остваривање других права из члана 36. овог закона, с даном кад отпочне да остварује право по другом основу.

(2) Ако се за вријеме трајања рока из члана 39. став 1. овог закона незапосленом лицу обустави исплата новчане накнаде и остваривање других права из члана 36. овог закона, које је остваривало одређено вријеме у смислу става 1. овог члана, поново му се дозвољава

наставак исплате новчане накнаде утврђене на основу члана 36. овог закона и остваривање других права, што траје до истека рока из члана 39. овог закона.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, незапосленом лицу, уколико је за њега повољније, обрачунава се поново новчана накнада и остваривање других права из члана 36. овог закона након престанка радног односа, под условом да се пријави Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

(4) По истеку рока од 30 дана наставак исплате новчане накнаде незапосленом лицу припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.

(5) Право на наставак исплате новчане накнаде нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на наставак исплате припадало у складу са овим законом.

Члан 41

(1) Одредбе члана 40. овог закона сходно ће се примјењивати и у случају:

- а) извршења обавеза обавезника цивилне заштите,
- б) притвора и издржавања казне затвора, мјере безбједности, заштитне или васпитне мјере, у трајању до три мјесеца и
- в) оправданог боравка корисника права ван Републике дуже од 90 дана.

(2) Под оправданим боравком корисника новчане накнаде у иностранству дуже од 90 дана сматра се:

- а) када је његов брачни друг упућен на рад у иностранство у оквиру међународнотехничке, просвјетнокултурне сарадње или у дипломатскоконзуларна и друга представништва,
- б) посјета члану породице који живи у иностранству и
- в) боравак из здравствених разлога.

(3) По престанку околности из става 1. наставиће се са исплаћивањем новчане накнаде за преостало вријеме, ако се незапослено лице пријави и поднесе захтјев Заводу у року од 30 дана.

(4) Заводи за запошљавање у Босни и Херцеговини споразумно уређују услове и начин остваривања права незапослених лица за вријеме боравка на територији другог ентитета.

Члан 42

Незапосленом лицу коме је престао радни однос писменим споразумом припада право на новчану накнаду, ако је до престанка радног односа дошло због:

- а) премјештаја брачног друга у друго мјесто пребивалишта и
- б) спајање породице након закључења брака и тиме условљене промјене пребивалишта.

Члан 43

(1) Права из члана 36. овог закона, као и права из члана 37, престају прије истека рока из члана 39. овог закона и корисник права се брише са евиденције незапослених ако:

а) заснује радни однос,

б) самостално или с другим лицем оснује привредно друштво или други облик предузетничке дјелатности,

в) отпочне да се бави регистрованом пољопривредном дјелатношћу,

г) стекне услове за остваривање права на старосну или инвалидску пензију, или оствари право на породичну пензију,

д) ступи на издржавање казне затвора, мјере безбједности, заштитне или васпитне мјере, у трајању дужем од три мјесеца,

ђ) неоправдано одбије да прихвати понуђено запослење у мјесту пребивалишта или на удаљености до 50 километара од мјеста пребивалишта, које одговара његовим стручним квалификацијама и радној способности,

е) неоправдано одбије да се одазове на позив надлежног органа ради ангажовања на јавним радовима или на отклањању посљедица више силе,

ж) неоправдано одбије да се одазове на захтјев Завода или Фонда за пензијско и инвалидско осигурање да се стручно оспособи, доквалификује или преквалификује за занимање које одговара његовом степену стручне спреме, ако му се тим обезбјеђује закључивање уговора о раду,

з) се не јави Заводу једанпут у 30 дана,

и) неоправдано одбије да се одазове на позив Завода ради информисања о могућностима запослења,

ј) стекне статус ученика или редовног студента,

к) се утврди да је право остварио на основу неистинитих података или на основу фалсификованих исправа, те да је Заводу дао лажне телефонске бројеве и контакт адресе,

л) се сам одјави са евиденције незапослених,

љ) се утврди да ради, односно обавља самосталну дјелатност без пријаве на осигурање, што се утврђује на основу писменог извјештаја надлежне инспекције,

м) се одсели са територије Републике, ако споразумом из члана 41. овог закона није другачије одређено и

н) наступи смрт корисника.

(2) Корисник којем право престане у случају из става 1. тачка е) овог члана право на поновно пријављивање на евиденцију незапослених стиче након шест мјесеци од дана престанка права.

Члан 44

(1) Незапослено лице је дужно да најдаље за осам дана од дана настанка околности из чл. 40. и 41. овог закона обавијести Завод о насталој промјени.

(2) У случајевима из става 1. овог члана незапослено лице брише се са евиденције незапослених.

(3) Уколико незапослено лице и након настанка околности из става 1. овог члана, као и на основу лажних података и исправа које је поднијело Заводу, оствари права из члана 36. овог закона, дужно је да Заводу надокнади штету у висини пуног износа незаконито остварене новчане накнаде.

(4) Ако је на основу правоснажне одлуке суда или одлуке послодавца незапослено лице враћено на рад и ако је послодавац том лицу исплатио плату и доприносе по основу плате за раздобље у којем није радио, то лице је дужно вратити Заводу цјелокупан износ исплаћене новчане накнаде.

(5) Завод може одлучити да се износ новчане накнаде из става 4. овог члана врати одј едном или највише у шест једнаких рата.

Члан 45

(1) Неоправданим одбијањем јавних радова, у смислу члана 43. став 1. тачка е) овог закона, не сматра се одбијање јавних радова од стране незапосленог лица у случају:

а) болести незапосленог лица,

б) бриге о болесном члану породице и

в) родитељске и старатељске бриге о дјетету старости до три године.

(2) Чињенице из става 1. овог члана незапослено лице доказује медицинском документацијом надлежног доктора медицине и изводом из матичне књиге.

Члан 46

(брисано)

Члан 47

(1) Новчана накнада исплаћује се:

а) за незапослено лице које има до 15 година проведених у осигурању од незапослености, у износу 45% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада,

б) за незапослено лице које има 15 и више година проведених у осигурању од незапослености, у износу 50% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада.

(2) Износ новчане накнаде из става 1. овог члана не може бити нижи од 55% најниже плате у Републици, нити виши од износа једне просјечне плате након опорезивања у Републици за претходну годину према подацима Републичког завода за статистику објављеним у "Службеном гласнику Републике Српске", уколико је незапослено лице било запослено са пуним радним временом.

(3) Незапосленом лицу које је радило са непуним радним временом новчана накнада из става 2. овог члана одређује се у сразмјери са обимом радног времена које је имало прије престанка радног односа.

(4) Новчана накнада исплаћује се мјесечно.

Члан 48

(1) Завод може незапосленом лицу једнократно исплатити новчану накнаду за цијело вријеме за које има то право, у смислу члана 39. овог закона, под условом да та средства искористи за самозапошљавање.

(2) Незапослено лице из става 1. овог члана не може се пријавити на евиденцију незапослених прије истека времена за које му је признато право на новчану накнаду из члана 39. овог закона.

(3) С даном остваривања једнократне новчане накнаде у смислу става 1. овог члана незапосленом лицу престају остала права из члана 36. овог закона и брише се из евиденције незапослених.

Члан 49

(1) Директор Завода ће општим актом прописати случајеве и услове у којима се незапосленом лицу, у цијелости или дјелимично, признају трошкови индивидуалног стручног оспособљавања, односно преквалификације или доквалификације, као и трошкови путовања обављеног по позиву Завода, или по упуту Завода, ради информисања о могућностима запослења.

(2) Незапосленом лицу се не може одредити да учествује у трошковима стручног оспособљавања на које је упућен од стране Завода.

Члан 50

(1) Права из здравственог осигурања за незапослено лице и чланове његове породице, ако је био носилац здравственог осигурања, као и права из пензијског и инвалидског осигурања, остварују се у складу са прописима о здравственом осигурању, односно прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

(2) Статутом и другим општим актима Завода могу се прописати и друга права незапослених лица, као и услови и поступак за њихово остваривање.

VII - ЕВИДЕНЦИЈЕ О НЕЗАПОСЛЕНИМ ЛИЦИМА

Члан 51

(1) Завод води евиденције о:

- а) незапосленим лицима,
- б) лицима која траже промјену запослења,
- в) лицима која остварују права по основу незапослености.

(2) Лични подаци лица из става 1. овог члана прикупљају се и обрађују у складу са прописима којима се уређује заштита личних података грађана.

(3) Лица из става 1. овог члана пријављују се организационој јединици Завода надлежној према мјесту пребивалишта.

(4) Лица под међународном заштитом пријављују се Заводу према мјесту боравка.

(5) Министар доноси правилник којим се прописују садржај и начин вођења евиденција о лицима из става 1. овог члана.

Члан 52

Незапослено лице дужно је да у року од 15 дана обавијести Завод о настанку сваке промјене података о којима Завод води евиденцију.

Члан 53

Лице коме, на основу члана 43. овог закона, престане право из члана 36. овог закона брише се из евиденције незапослених лица, на основу рјешења надлежне филијале.

Члан 54

(1) Евиденцију о незапосленом лицу Завод престаје водити ако то лице:

- а) закључи уговор о раду,
- б) одјави се са евиденције,
- в) самостално или са другим лицем оснује привредно друштво,
- г) обавља предузетничку дјелатност,
- д) постане власник или сувласник више од 51% удјела у неком правном субјекту,
- ђ) отпочне да се бави регистрованом пољопривредном дјелатношћу,

- е) оствари право на старосну, инвалидску или породичну пензију,
- ж) постане потпуно неспособно за рад,
- з) ступи на издржавање казне затвора дуже од три мјесеца,
- и) не јави се једанпут у 60 дана, односно 30 дана корисници новчане накнаде, а не обавијести Завод о оправданим разлозима у року од осам дана од дана настанка тих разлога,
- ј) постане ученик или редовни студент, к) изјави да у складу са чланом 48. овог закона рјешава своје запослење,
- л) наврши 65 година живота,
- љ) без оправданог разлога не одазове се на позив Завода или другог надлежног органа ради ангажовања на јавним радовима и на отклањању посљедица више силе,
- м) неоправдано одбије да прихвати понуђено запослење у мјесту пребивалишта или на удаљености до 50 километара од мјеста пребивалишта, које одговара његовим стручним квалификацијама и радним способностима и
- н) неоправдано одбије да се на захтјев Завода стручно оспособи, доквалификује или преквалификује за занимање које одговара степену његове стручне спреме или ако својом кривицом прекине, односно не заврши образовање.

(2) Лица о кој има је Завод престао да води евиденцију из разлога наведених у ставу 1. тачка и) овог члана не могу се шест мјесеци након престанка вођења на евиденцији незапослених лица поново пријавити Заводу.

(3) Лица о кој има је Завод престао да води евиденцију из разлога наведених у ставу 1. т. љ), м) и н) овог члана не могу се 12 мјесеци након престанка вођења на евиденцији незапослених лица поново пријавити Заводу.

Члан 55

(брисано)

Члан 56

(1) Сви статистички подаци и информације који се прикупљају, евидентирају и обрађују у Заводу и код послодавца морају бити приказани по полу.

(2) Статистички подаци и информације који се прикупљају, евидентирају и обрађују у складу са ставом 1. овог члана морају бити дио статистичке евиденције и доступни јавности.

VIII - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57

- (1) Министарство образује Комисију за представке (у даљем тексту: Комисија) ради рјешавања представки незапослених лица на рад запослених Завода.
- (2) Комисија се састоји од три члана који се именују на период од четири године.
- (3) Министар доноси рјешење о образовању Комисије из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 58

- (1) Комисија је самостална у свом раду.
- (2) За чланове Комисије именују се истакнути правни стручњаци из области радног законодавства, који се не налазе на функцијама у органима политичких организација, водећи рачуна о равноправној заступљености полова.

Члан 59

- (1) Незапослено лице које сматра да му је повријеђено право прописано овим законом због неодговорног понашања радника Завода може да у року од 30 дана од дана извршене повреде права поднесе представку Комисији.
- (2) Комисија је дужна да у року од 30 дана од дана пријема представке одлучи по представи.
- (3) Комисија у року од осам дана доставља коначну одлуку из става 2. овог члана Заводу и незапосленом лицу које је поднијело представку.
- (4) Завод је дужан да поступи по одлуци Комисије на начин и у роковима како је одређено том одлуком.

Члан 60

- (1) Управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство.
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши надлежна инспекција, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.
- (3) Завод је обавезан да најмање једанпут годишње поднесе извјештај о свом раду у складу са законом којим се уређује систем јавних служби.
- (4) Агенција је обавезна да најмање једанпут годишње поднесе извјештај о свом раду Министарству.

IX - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај Завод:

- а) ако од незапосленог лица, послодавца или другог правног и физичког лица наплати накнаду за извршену услугу, супротно члану 12. став 2. овог закона,
- б) ако незапосленом лицу ускрати право које му припада у складу са овим законом и
- в) ако не води или неуредно води евиденције прописане у складу са законом.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у Заводу, новчаном казном у износу од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 62

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај и правна лица као привредна друштва и физичка лица као предузетници који обављају послове посредовања у запошљавању, ако од незапосленог лица наплате накнаду за извршену услугу, противно члану 14. став 2. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице новчаном казном у износу од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 63

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај правно лице које се бави пословима запошљавања прописаним овим законом, ако та њихова дјелатност није уписана у судски регистар, противно члану 14. став 1. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице код правног лица, новчаном казном у износу од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 64

Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 1.700 КМ казниће се за прекршај физичко лице које се бави посредовањем у запошљавању, противно одредбама чл. 13. и 14. овог закона.

Члан 65

Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај послодавац, ако Заводу не достави пријаву о потреби за радницима или извјештај о запослењу радника.

Члан 66

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај републички орган, јавна служба или правно лице ако:

- а) не разврстава по полу статистичке податке и информације које се прикупљају, евидентирају и обрађују и

б) не омогући јавности увид у статистичке податке који се воде, сходно овом закону.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 100 КМ до 1.000 КМ и одговорно лице у републичком органу, јавној служби или правном лицу, као и појединци који самостално обављају дјелатност личним радом средствима у својини грађана.

Х - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67

(1) Незапослено лице које је до дана ступања на снагу овог закона остварило право по основу незапослености задржава та права у обиму и трајању како је предвиђено прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

(2) Поступак за остваривање права по основу незапослености који није окончан до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Члан 67а

Поступак за остваривање права по основу незапослености који није окончан до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са одредбама овог закона, уколико је повољнији за незапослено лице.

Члан 68

Изграђени објекти и друга непокретна имовина која је на дан 31. децембра 1991. године затечена на садашњој територији Републике, а којом је управљао Завод за запошљавање бивше Босне и Херцеговине, постаје својина Републике којом управља Завод.

Члан 69

Министар ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети сљедеће правилнике:

а) о условима које морају испуњавати правна и физичка лица која се баве пословима посредовања у запошљавању (члан 13. став 2.) и

б) о активном тражењу посла (члан 19. став 3.).

Директор Завода ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети:

а) упутство о поступку посредовања у запошљавању (члан 16. став 4.) и

б) правилник о правима незапослених лица на накнаду трошкова (члан 49. став 1.).

Члан 69а

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о евиденцијама незапослених лица (члан 51).

Члан 70

Завод је дужан да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона изврши усклађивање Статута и других општих аката са одредбама овог закона.

Члан 70а

(1) Завод ће до 31. децембра 2019. године наставити да води све евиденције о незапосленим лицима у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник Републике Српске", бр. 30/10 и 102/12).

(2) Незапослена лица као активни тражиоци посла и лица која су пријављена на Завод ради остваривања других права у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник Републике Српске", бр. 30/10 и 102/12) до 31. децембра 2019. године оствариваће права на здравствено осигурање посредством Завода, уколико раније не стекну статус осигураника у складу са другим прописом.

Члан 71

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о запошљавању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 54/05 и 64/06).

Члан 72

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Самостални члан Закона о измјенама и допуни Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености

("Сл. гласник РС", бр. 112/2023)

Члан 4

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јануара 2024. године.